

ZARZĄDZENIE

Dnia 1 kwietnia 2021 r.

W odpowiedzi na pismo skazanego K. K. z dnia 13 lutego 2021 r., zawierające sygnalizację wznowienia postępowania z urzędu w sprawie zarejestrowanej w Sądzie Najwyższym pod sygn. akt I KO 18/20, w której w dniu 6 sierpnia 2020 r. wydano zarządzenie o braku podstaw do wszczęcia przez Sąd Najwyższy procedury wznowienia z urzędu postępowania w sprawie zakończonej postanowieniem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 17 kwietnia 2020 r., sygn. akt II AKz (...) – stwierdzam brak możliwości wznowienia postępowania.

UZASADNIENIE

Wznowienie postępowania z powodu uchybień, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k., możliwe jest wyłącznie z urzędu (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2005 r., I KZP 5/05, OSNKW 2005, z. 5, poz. 48). Z tych względów strona – nie dysponując w tym zakresie własnym wnioskiem o wznowienie postępowania – może, w oparciu o treść art. 9 § 2 k.p.k., zasygnalizować organowi procesowemu potrzebę podjęcia czynności z urzędu.

Wobec powyższego, złożone przez K. K. pismo z dnia 13 lutego 2021 r. należało potraktować jako inicjatywę opartą o treść art. 9 § 2 k.p.k. Skazany podniósł w niej, że przy załatwieniu sprawy zarejestrowanej w Sądzie Najwyższym pod sygn. akt I KO 18/20, doszło do wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w postaci nienależytej obsady sądu, albowiem w jego ocenie – zgodnie z treścią art. 544 § 1 i 2 k.p.k. – sprawa ta winna zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy w składzie trzech sędziów.

Odnosząc się do stanowiska skazanego, w pierwszej kolejności odnotować wypada – choć ta część wyводу nie jest kluczowa dla niniejszej decyzji procesowej

–że zarządzeniem z dnia 6 sierpnia 2020 r. skazany został jedynie poinformowany o braku podstaw do wszczęcia z urzędu przez Sąd Najwyższy procedury o wznowienie postępowanie w sprawie zakończonej postanowieniem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 17 kwietnia 2020 r., sygn. akt II AKz (...). W uzasadnieniu tego zarządzenia przedstawiono powody, dla których wszczęcie takiej procedury w ww. sprawie nie mogło zostać zainicjowane. Należy przy tym wyjaśnić, że wniosek formułowany na podstawie art. 9 § 2 k.p.k. nie jest wiążący dla sądu i nie ma potrzeby odnoszenia się do niego w formie orzeczenia, jeśli sygnalizowane w tym wniosku uchybienie z art. 439 § 1 k.p.k. nie występuje. Wystarczy poinformować wówczas stronę o niestwierdzeniu tego rodzaju uchybienia i pouczyć, że nie przysługuje jej środek zaskarżenia, co też w sprawie o sygn. akt I KO 18/20 uczyniono (por. postanowienie SN z dn. 4.08. 2005 r., II KK 37/05, KZS 2006, nr 6, poz. 44).

Z powyższego wywieść należy, że zarządzenie z dnia 6 sierpnia 2020 r. miało charakter wyłącznie informacyjny, albowiem stwierdzono w nim jedynie, że w danej sprawie nie ma podstaw do zainicjowania postępowania, które byłoby właściwym forum do rozpoznania kwestii wznowienia postępowania i w konsekwencji podjęcia stosownego rozstrzygnięcia na podstawie art. 547 k.p.k. w formie orzeczenia.

Stąd też wydanie niezaskarżalnego zarządzenia w sprawie o sygn. I KO 18/20, nie prowadziło do naruszenia przepisu art. 544 § 2 k.p.k., bowiem przedmiotu tej decyzji procesowej nie stanowiło rozpoznanie „*kwestii wznowienia postępowania*”, lecz poinformowanie wnioskodawcy, że przedstawione przez niego argumenty w sposób oczywisty nie kwalifikują wskazanej sprawy do jej rozpoznania w trybie art. 542 § 3 k.p.k. W tym stanie rzeczy należy stwierdzić, że sposób załatwienia sprawy o sygn. I KO 18/20 nie wymagał wydania przez Sąd Najwyższy orzeczenia w składzie trzech sędziów, co czyni bezzasadnym twierdzenie skazanego o zaistnieniu uchybienia wymienionego w art. 439 § 1 pkt. 2 k.p.k. w postaci nienależytej obsady sądu. Nadto, nie budzi zastrzeżeń zarówno merytoryczna zasadność decyzji podjętej w zarządzeniu z dnia 6 sierpnia 2020 r., która nie narusza żadnego z przepisów prawa procesowego, jak i trafność przywołanej w jego uzasadnieniu argumentacji. Uwaga ta ma charakter wyłącznie uzupełniający, albowiem wymieniona decyzja nie podlega tu kontroli instancyjnej.

Przede wszystkim należy jednak zauważyć – co ma kluczowe znaczenie dla oceny pisma skazanego z dnia 13 lutego 2021 r. – że przepisy rozdziału 56 Kodeksu postępowania karnego przewidują możliwość zastosowania instytucji wznowienia wyłącznie do postępowań sądowych zakończonych prawomocnym orzeczeniem, a zatem postępowań zwieńczonych wydaniem wyroku bądź postanowienia. Tymczasem sprawa o sygn. I KO 18/20 zakończona została prawomocnym zarządzeniem, a taka decyzja procesowa nie stanowi orzeczenia, wobec tego, już z tej przyczyny wznowienie postępowania w przedmiotowej sprawie byłoby niedopuszczalne z mocy ustawy. Nadto, co nie mniej istotne, przepisy rozdziału 56 Kodeksu postępowania karnego, precyzujące jakie postępowania podlegają wznowieniu, obejmują swym zakresem postępowania sądowe w przedmiocie procesu, a zatem dotyczące odpowiedzialności prawnej oskarżonego, w tym dopuszczalności procedowania w tej materii, a także postępowania sądowe odnoszące się do odpowiedzialności odszkodowawczej z tytułu niesłusznego pozbawienia wolności, ewentualnie te postępowania uboczne, które nie są związane z zasadniczym nurtem procesu, ale mają charakter autonomiczny (por. postanowienie SN z dn. 20.05.2010 r., V KO 47/10, OSNKW 2010, nr 8, poz. 73).

Tymczasem skazany w swoim wystąpieniu z dnia 13 lutego 2021 r. zasygnalizował *de facto* potrzebę wznowienia postępowania o wznowienie postępowania. Przedmiotem tego postępowania nie jest jednak odpowiedzialność prawna, ani inna kwestia uboczna niezwiązana z postępowaniem odnośnie do tej odpowiedzialności, lecz problem istnienia podstaw do samego wznowienia procesu, a samo zagadnienie odpowiedzialności prawnej jest już rozstrzygnięte prawomocnym orzeczeniem sądu. Tym samym, instytucji wznowienia postępowania nie można w ogóle odnosić do prawomocnie zakończonego postępowania o wznowienie. Nie jest zatem możliwe wznowienie, zarówno na wniosek strony, jak i z urzędu, samego postępowania o wznowienie – i to zarówno w sytuacji, gdy będzie ono zakończone uprzednio prawomocnym orzeczeniem sądu o oddaleniu wniosku strony, jak również w przypadku stwierdzenia braku podstaw do wznowienia postępowania *ex officio*, a tego drugiego wariantu dotyczy niniejsza sprawa (por. ww. postanowienie SN wydane w sprawie o sygn. V KO 47/10).

W tym stanie rzeczy należało stwierdzić brak możliwości wznowienia postępowania w sprawie zarejestrowanej i załatwionej w Sądzie Najwyższym pod sygn. akt I KO 18/20, do czego wystarczającym było – analogicznie do przedstawionego wyżej stanowiska – wydanie niezaskarżalnego zarządzenia.

Sędzia Sądu Najwyższego

Marek Motuk